

# Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo l gld., za pol leta 50 kr. — Naročnino sprejema J. Krajec v Novem Mestu, dopise pa uredništvo.

Kdor želi kako oznanilo v „Dolenjske Novice“ natisniti dati, plača za dvostopno petit-vrsto 8 kr. za enkrat, dvakrat 12 kr., trikrat 15 kr.

## Gospodarske stvari.

### Nov propis gledé olajšave prejemanja soli za živino in o napravi dopuščenih skladišč za živinsko sol.

(Konec.)

Da se pride tej neprilichnosti po možnosti v okom, je finančno ministerstvo, — ker za upravo solnega monopola veljavna načela ustanovitve državnih prodajalnic živinske soli poleg uže obstoječih c. kr. zalog soli ne dopuščajo — v prvem oddelku nove naredbe dovolilo, da smejo samoupravne in poljedelsko gospodarske skupčine napraviti pod v onem oddelku navedenimi pogoji „skladišča za živinsko sol.“ Potem ni nikake ovire, da one izmed navedenih skupščin, katerim finančno ministerstvo napravo skladišč za živinsko sol dovoli, obdržujoč svojo odgovornost in jamstvo nasproti finančni upravi za izpolnjevanje predpisanih pogojev ostanovitev in oskrbovanje, oziroma vodstvo dotičnih skladišč za živinsko sol (morebiti ponudbenim potom) prepuste drugim osobam, zlasti tudi trgovcem, kateri bi bili zato pač najbolj sposobni in bi tudi gotovo radi bili pripravljani, žrtvovati za ustanovitev in opravljanje skladišča živinske soli potrebna denarna sredstva, uže zaradi tega, ker bi s tem razširili krog svojih naročnikov. Ustanovitev skladišča živinske soli bode kmetovalcem njemu prideljenih občin v tem oziru na korist, da si bodo živinsko sol v oni zalogi do vsakemu posameznemu na leto odmerjene množine mogli oskrbeti, oziroma nakupiti o vsakem času v poljubnih delnih količinah, kakor druge gospodarske potrebščine. Tudi je pričakovati, da se bode živinska sol v zalogah oddajala kmetovalcem po kolikor mogoče nizkih cenah, ker zaloge taisto lahko prejemaajo z najnižjimi prevoznimi stroški in ker bodo skupščine kojim se je vstanovitev skladišča doylila, gotovo zavzemale gospodarskemu prospehu popolnoma ustrezajoče stališče. Z ozirom na vse te z ustanovitvijo takošnih skladišč za živinsko sol združene udobnosti in olajšave glede dobave živinske soli po znižani cení se mora le željo izreči, da bi se poklicane samoupravne posebno pa poljedelsko-gospodarske skupine v korist živino pose-

dujočih kmetovalcev in v prospéh domače živinoreje za njim izročeno vravnavo c. kr. dopuščenih skladišč živinske soli v celi deželi na vso moč potrudile in v vsakem sodnem okraji najmanj eno tako skladišče ustanovile, pri čemer jih bodo pristojna finančna oblastva najkrepkejše podpirala.

## Vabilo k družbi sv. Mohorja.

Razun dobrih volitev v Slovencih ni menda bolj važne skrbi za obstanek in splošni napredek našega naroda, kakor vsakoletno nabiranje udov družbe sv. Mohorja. Kolikor več udov si nabere družba, toliko več čitateljev si pridobijo njene knjige, toliko več sadú potem obrodijo med národom. Kolik dobiček ima že posamezni ud iz družbinih knjig! Um se mu zbistri, duševni pogled razširi v marsikteri stvari, srce se mu navzame milejših čutov, mišljenje se mu povzdigne do višjih rečij, materna beseda se mu bolj in bolj omili, govoricica omika, sploh vse versko in narodno življenje se mu krepkeje obudi in trdneje podpre; pa tudi pri gospodarstvu si vé v marsičem pomagati, knjige ga napotijo, tu in tam si kaj popraviti ali bolje urediti. Razložek med prostakom Mohorjanom in Nemohorjanom je vsakemu očiten. Kaj, ko bi bilo pravih Mohorjanov po vseh krajih naše domovine odločilno število, ko bi kmalu ne bilo več koč, kjer bi ne čitali pridno Mohorjevih bukev! Potem bi pač ne moglo biti drugače, kakor da se po Mohorjevi družbi národ sčasoma vsestranski izобрази ter si zemsko svoje žitje dokaj oblaži in olepša, pa si tudi tla položi za boljšo bodočnost. Poleg tega tudi združena molitev toliko in toliko tisoč družabnikov pri Bogu ni brezuspešna, tudi ta koristi tako posamniku kakor vsemu národu. Kdo torej, komur tli v srcu iskra ljubezni, ne bi pregoreče želel svojim rojakom, naj kar najobilneje pristopajo k Mohorjevi družbi? Ker take želje iskreno gojimo vsi, ki nam je národ na skrbi, zato se pa po stari navadi zaupljivo obračamo do naših izkušenih oč. gg. poverjenikov, do vseh naših gorečih duhovnikov in rodoljubov ter jih prosimo presrčno, naj ostanejo še znanprej vedno tako zvesti oskrbniki Mohorjeve družbe, kakor so bili do zdaj.



K večji delavnosti za družbo koga dramiti menda pač ni treba, saj vsak stori, kar more — čast in hvala našim vrlim možem za ves njihov trud! S pomočjo blagih rodoljubnih mož je naša družba delovala dozdej na znotraj v duševni in gmotni blagor celega národa, na zunaj pa zlasti zadnja leta s svojim sijajnim stanjem Slovence proslavljala pred vsemi drugimi národi. Da ostane tako še nadalje, v to, bratje, sezimo si združeno v roke, in v to nam pomži Bog po priprošnji našega zaščitnika svetega Mohorja!

Knjige, ktere izidejo letos, so štiri že popolnoma pripravljene; zdaj se pečamo z „Zgodbami sv. pisma“ in kmalu pride še „Koledar“ na vrsto.

„**Sv. Jožef**“, molitvenik, je tiskan na 24 polah male oblike ter obsega poleg češčenja sv. Jožefa vse navadne molitve in potrebne nauke, kakor o spovedi, sv. maši, odpustkih in češčenju presv. Jezusovega srca.

Dobiva se ta molitvenik tudi izvirno vezan v platno z rudečo obrezo po 40 kr., v usnje z rudečo obrezo po 50 kr., z zlato obrezo pa po 60 kr.

Knjiga: „**Pod lipo**“ ima dva oddelka; v prvem je 30 mičnih pesnij, v drugem pa pripoveduje „**Griški gospod**“ svoje izkušnje in nauke. Vsa knjiga je preprežena z obilnimi slikami, ktere je risal dunajski risar Fr. Gareis pod nadzorstvom g. pisatelja samega. Kakor sodimo mi, bodo „Pod lipo“ z zanimanjem brali stari in mladi.

„**Umna živinoreja**“ podaje na 13 polah nauke o pasmah ali plemenih domače živine; ker kaže vsako pasmo tudi podoba, bodo jih čitatelji lahko natanko spoznavali. Odslej, ko bomo imeli lansko in letošnjo knjigo „o umni živinoreji“, bodo le oni živinorejci in posli mogli reči, da so kos svojemu poslu, kteri bodo pazno čitali ti dve knjigi in se tudi pridno pomenkovali o njenih naukih. V to bi imeli gospodarji kar siliti svoje ljudi!

Kake bodo „**Zgodbe sv. pisma**“, to naj Slovenci posnamejo iz letošnjega prvega snopiča. Že samo tak snopič je vreden goldinar; neprecenljivo pa je svetopisemsko znanje, katerega si udje iz posameznih snopičev najlaže in najtemeljiteje sproti prisvajajo. Nedavno je pisal neki nemški cerkveni časnik, kako silno je potrebno in kaj bi naj storili, da se med priprostim in omikanim nemškim národom razširi svetopisemska vednost. Oj to bi bili veseli Nemci, ko bi imeli tako družbo v pomoč, kakor je naša!

Poslušujmo se mi prav vestno tega našega pomočka; novi udje še lahko dobé prvi snopič, ako udnini doplačajo 50 kr.

Da bo tudi „**Koledar**“ lep in zanimiv, prosimo spretno gg. pisatelje, zlasti povestičarje in

pesnike, (in to pričakujemo po pravici od njih), da se družbi rešijo z najboljšimi darovi svojega uma.

Vsaj do **konca tega meseca** pa ne pozabite, mili Slovenci! pristopiti k družbi sv. Mohorja, da nam bodo mogli čč. gg. poverjeniki točno pošiljati vpisovalne pole do dné 5. sušca, česar jih prosimo najuljudneje.

V Celovcu, dné 5. svečana 1895.

*Odbor družbe sv. Mohorja.*

### **Kaj je novega po avstrijskem cesarstvu?**

V **štajerskem** deželnem zboru je predlagal neki poslanec resolucijo, v kateri se 38 liberalnih poslancev odločno izjavlja zoper slovenske vsposednice na celjski gimnaziji. Temu odurnemu, ves narod slovenski žalečemu nastopu so se odzvali slovenski poslanci s tem, da so drugi dan v zbornici izrekli, da v takem položaju ne morejo več hoditi k sejam dež. zbora, kjer so nasprotnikom le v posmeh, in so zbornico takoj zapustili. Nemški konservativni poslanci one izzivajoče resolucije niso podpisali; sploh nemški katoliški listi obžalujejo in obsojajo ta drzen korak svojih rojakov.

V **goriškem** deželnem zboru so laški poslanci tako postopali zoper slovenske svoje tovariše, da so le-ti zbornico zapustili. Liberalci so pač povsod enaki. Pojma v narodni ravnopravnosti, o ljubezni do naroda ne poznajo. Po njih načelih se sprava med narodi nikoli ne bo dosegla.

V **Istri** bodo v kratkem volitve za deželni zbor. Kakor vse kaže izvršile se bodo ugodno za slovansko stranko, ker utegnejo dobiti 13 mandatov. Zagrizeni Lahi napadajo duhovščino ne le slovansko, tem več celo laško na najostudnejši način. Nakateri morejo zaradi varnosti le s samokresom oboroženi se kam podati. Hujše napetosti si že ne moremo misliti. To je sad vednega obrekovanja in hujskanja zoper duhovski stan.

### **Kaj je novega po širokem svetu?**

Na **Grškem** se gode javno največji škandali zoper odstopivšega prvega ministra Trikupisa. Bivši ministri ščuvajo ljudi zoper njega.

V **Siciliji** je zopet huda lakota; več ljudi je že lakote pomrlo. Vlada pa nima denarja, da bi pomagala.

Vojska med **Kitajci** in Japonci se še vedno vrši. Kitajci zgublajo postojanko za postojanko, pa se le še nočejo udati in prositi za mir. Kmalu bodo prisiljeni.



**Piše se nam:**

**Iz Novega mesta.** — „Večer prevare“, kateri se nam je trikrat podal začetkom tega meseca, se je dobro obnesel v vsacem oziru. Gospod Brückner je pokazal nenavadno svojo spretnost kot glumač, nas pa istinito zabaval s svojim izvrstnim igranjem. Kar verjeti nismo mogli svojim očem, ko nam je prosto na mizi spremenil čašo fižola v okusni čaj, ki je bil gospodom prav všeč, ali ko so otrobi dali izvrsten bonbon; kar strmeli smo videti, kako ameriška papirnica iz treh robcev napravi dvojni trojni papir, ki minute dolgo kot curk hiti iz nje. Pa ti ubogi cilinder, v kakej nevarnosti si bil, ko je gospod mesil v tebi testo, pa pripravil na dan iz tvoje votline venec s prstanom, jestvine, celo skladovnico škatelj in dr., kako smo se prestrašili, ko te je s prstom prevotil — a slednjič posestniku dal vendar celega nazaj brez najmanjše poškodbe. Sklenil je predstavo z japonsko kaseto, ki je bila vedno prazna, a se napolnila kar sama z najbolj različnimi rečmi, kadar koli je to ukazal!

Vsakdo vé, da je bila le „prevara“, a čuditi se je, kako more človek tako prevariti naše oči; smelo trdim, in to je dejalo dosti gospodov, da ga ni lahko najti po svetu, ki bi bil v tej reči Brücknerju kos. Žal, da so naši priprosti ljudje zlasti okoličani o tej predstavi le premalo zvedeli.

Opomnim še, da g. Brückner za-se ni vzel niti enega solda, celo pot je plačal sam. Gospod ni in noče biti navaden glumač, marveč on igra edino le za dobre namene — zlasti v podporo katoliškim društvom rokodelskih pomočnikov. Njegov šef, Josip Deiller na Dunaju, edini krščanski fabrikant cerkvene obleke v Avstriji, mu daje v ta namen prav rad čas in sredstva.

Pri tej priliki opozarjamo vnovič v. č. gospode duhovne na firmo Deiller. Ako pri njej naročite za cerkvene potrebe, dobili boste dobro robo in po nizki ceni. Poskusite, pa se prepričate!

**Iz Ribniške doline.** — Pri nas gospodari zima, sè svojo sneženo odejo, po svoji stari navadi. Radi tega, ker so slaba pota, ne morejo šolski otroci redno hoditi v šolo. — Na železnični progí možaki in mladeniči premetavajo nadležni sneg. Vsled tega si bodo nekateri lepe novce prislužili. No, pa tudi mraza bodo vžili. — Brez dela ni kruha.

V ribniški občini so imeli 6. t. m. gospodarski odbori volitve. Volili so si prvomestnike ali podžupane. — Tako je v G. podobčini izvoljen dozrajni p. ž. Av. P. Pa ni čudno saj se je mnogo trudil in misijonaril po dolini in morda tudi daroval kakov literček za to, da se je obdržal še za tri leta na tem častiljivem sedežu.

Da bode imel ta mož za podnožje zopet svoje nasprotnike in njih soseskino škrinjico in zaklade, za katero se je toliko bal, da bi je ne bilo treba oddati komu drugemu. — Nekateri se tega moža boje vsled tega, ker je nekako prijazen z liberalno narodno-napredno stranko ali kali. No zopet bode potiskal sè svojo mogočno roko svoje nasprotnike sosede. — Bog se jih usmili!

Pomislil naj bi vendar ta mož, da tri leta niso še večnost, in da se časi spreminjajo!

**Iz Cirknice 3. februarija.** — Prosim blagovolite sprejeti v Vaš cenjeni list sledeče:

Pravijo, ako na sv. Neže dan izhaja solnce na jasno, da v treh dneh potem rado sneži; ako je pa oblačno, sneži pa še taisti dan. Danes ima sneg posebno veselje padati; menda zato, ker se mu je prvi umaknil in prostor pripravil. Pa tožiti se ne sme,

zima ima tudi svoj prav in prinese s seboj tudi veselje. V Cirknici, kakor se vidi, napreduje se v vsih ozirih: snujejo se društva, obhajajo veselice in plesi, pletejo se opravljanja, obrekovanja, tožbe i t. d. Da se radi tožarimo, je vzrok, ker imamo sodišče doma in ako ta ne zadostuje dovolj, se pa še v Ljubljano lahko kaj pošlje; naj si bode deželnemu sodišču ali pa deželnemu odboru. Pa tajne tožbe so tudi dobre. Čemu pa vse to pripovedujem; vsaj je že „Narodov“ dopisnik opisal v št: 14. Čenča nekaj o ljubezni do bližnjega; pa če on sam kaj bližnjega ljubi, jako dvomim. Zaletava se v duhovnike, kakor kozel, ker se nobeden vdeležil ni sv. Cirila in Metoda veselice. Odgovor: Dokler se bodejo fantovske pesmi pele, (kakor je iz programa razvidno) in s plesom čistila sv. brata, tako dolgo se ne bode nobeden zaveden duhoven vdeležil. G. dopisniku jako dopade na novoustanovljeno katoliško izobrazovalno društvo, ter pripoveduje o živahni agitaciji, da je celo romal blagajničar od vasi do vasi, od hiše do hiše in da mu povsod ni šlo zgladko; morebiti ravno pri njemu ne, znabiti je imel pri njem smolo, ali pa naletel na — kačo. Nevem kaj želi z svojim abotnim dopisom; najbrže mu želi škodovati pri višjih gospodih, ga smešiti pred ljudstvom, ali pa ima namen mu spodkopati zaupanje pri ljudeh, katerega ima gotovo toliko, kakor on, če ne še kaj več. Da blagajničar nima smole pri agitaciji za pošteno katoliško stvar, se razvidi iz tega, da je k društvu pristopilo že nad 100 udov; med njimi devet ustanovnikov. Vidijo, vidijo se žarki „zavednosti!“

Blagajnik je na poti tudi nekemu zagrizenemu liberalcu; vsaj se je ravno v njegovi hiši govorilo, da ga morajo spraviti iz Cirknice na vsaki način. No, če pojde tudi tukaj gladko, gotovo ni; najbrže bode sneg popred še večkrat zapadnel in skopnel, predno se bode to zgodilo. Zarad pravd pa naj g. dopisnik šteje v prihodnje na prste, da se ne bode vštél; mislim, di ni vse jedno: sedem ali devet, morda pri — njem. Končno moram povedati, da „Narodov“ dopisnik nima kovačnice za svoje dopise v Cirknici; do sedaj kuje v „kontroband“; in ako že ta „Neslan“ želi kovačnico ravno tukaj imeti, sedaj je lepa prilika za to, ker je kovačnica na „Peščeniku“ brez kovača, le preseli naj se in veruje naj, da nihče njemu in njegovim somišljenikom hrbta nastavlil ne bo, na katerim bi smel vsak drva sekati. Dostavim še: Da na vsak napad se bode odgovarjalo z resnico, katera te bode jako — pardon, — Janko!

**Neduhovnik.**

**Domače vesti.**

(† Umr1) je 10. t. m. ob 10. uri zvečer po kratki bolezni Val. Bervar, umirovljeni okrožni zdravnik. Rojen je bil l. 1825. na Gorenjskem. Študiral je v Ljubljani, bil je tudi vojaški zdravnik ter se udeležil vojske na Ogrskem. L. 1852 pa je izstopil iz vojaške službe in se naselil v Novem mestu, kjer je služboval kot okrožni in sodnijski zdravnik. Bil je v vseh krogih spoštovan in priljubljen, zato je bil tudi njegov pogreb kljub slabemu vremenu velikansk. — Naj v miru počiva!

(Mestna hranilnica v Novem mestu.) V mesecu januarju je 91 strank vložilo 17.059 gl. 52 kr., 19 strank pa vzdignilo 7.665 gl. 8 kr.; torej se je več vložilo 8.394 gl. 46 kr. Skupno stanje vseh vlog po odračunjenju vseh vzdigov je 78.099 gl. 84 kr.



Računski zaključek do zadnjega dne decembra je objavljen v današnji številki, zatoraj obsega dve poli.

(Predavanje v kmetijski bralnici) v Novem mestu. Ker se zadnjo nedeljo zaradi preslabega vremena ni bilo nadejati zadostne udeležbe, poučilo se bode gospodarje o novih naredbah za zljášano dobavo živinske soli to nedeljo, dné 17. t. m. Pustno nedeljo ne bo poduka. V nedeljo dné 3. marca pa bode poduk o napravi potrebnih poskušenj za pridelovanje sladkorne pese. Vabimo s tem vse gospodarje, da se udeležé v obilnem številu teh predavanj. Naj se pri tej priliki óglase tudi vsi tisti gospodarji, kateri želijo delati poskušnje s sladkorno peso, da se jim brezplačno preskrbi potrebno seme.

(Odborova seja kmetijske podružnice) v Novem mestu bode v četrtek dné 7. marca t. l. ob 2 popoldne v mestni dvorani. Na dnevnem redu je 1.) razdelitev trt med člane; 2.) razdelitev sadnega drevja med člane; 3.) nasveti za nove nasade v razširjeni trtnici; 4.) naprava zaloge za prodajo živinske soli; 5. nakup strojev za čiščenje deteljnega semena; 6.) slučajnosti.

(Nameravana muzikalno-deklamatorična akademija za 20. t. m. v korist dijaškemu podpornemu društvu bode radi bolezní g. pevovodje I. Hladnika izostala, pa se priredila začetkom meseca marca.

(Izvoz prašičev.) Koliko se proda z Dolenjskega prašičev na ptuje, kaže resnica, da je do 12. t. m. samo eden Bavarec dal za kupljene prašiče na Dolenjskem 70.000 gld. in vendar jih kupujejo trije.

(Glavni nabor) vršil se bo letos po Dolenjskem naslednje dni: 20. in 21. marca v Višnji gori. — 22. in 23. v Litiji. — 1. aprila v Vel. Laščah. — 3. in 4. aprila v Ribnici. — 5. in 6. v Kočevji. — 8. v Črnomlju. — 10. v Metliki. — Od 16. do 20. v Novem mestu. — 22. in 23. v Mokronogu. — 24. v Kostanjevici. — 26. in 27. v Krškem. — 29. aprila v Radečah.

(Pri občinski volitvi) v Ribnici bili so 10. januarja voljeni: g. Josip Klun iz Ribnice županom; gg. Ivan Lovšin, Ivan Pauser, dr. Teodor Rudež in Andrej Podboj iz Ribnice, Janez Zaj iz Goriče vasi in Josip Petek iz Dolenjih Lazov svetovalcem.

(Iz Mokronoga) se poroča: 9. t. m. je bila volitev občinskega odbora za trg Mokronog in okolico. Županom je voljen g. Karol Šašelj, posestnik in gostilničar; svetovalcem pa gg.: Majcen Anton, Penca Fr., Povše Janez, Zupančič Fr. in Dolensšek Janez.

(Za živinorejce.) Janez Sadnik v Podstenku je zopet tri lepe prašiče polnokrvne Jorkširplemena prodal. Vsi trije so tehtali 16 centov in 20 funtov stare vage; eden izmed njih je tehtal 6 centov in 10 funtov. — Torej pomisleka je vredno isto plemel!

(O volitvi.) G. nadsvétnik dr. A. Vojska je odstopil od kandidature zaradi bolehnosti. Priporočil je, da naj vsi volilci, ki so hoteli njemu oddati glas, oddajo ga sedaj g. profesorju Tomo Zupanu, čigar program priobčujemo na drugem mestu. Program je tak, da sme biti vsak Slovenec ž njim zadovoljen. Torej volilci dolenjskih mest, združite se 25. t. m. pri volitvi ob osebi g. profesorja Zupana!

(Mohorjeva družba) nam je poslala oklic, katerega priobčujemo v današnjem listu. Vsemu občinstvu kar najtopleje priporočamo to družbo, ki je ponos naroda slovenskega. Opozarjamo še posebej, da

se mora vsakdo, kdor želi biti družbin ud, vpisati vsaj do 5. marca pri poverjeniku dotičnega kraja!

(V Dobropoljah) se je nedavno ustanovila „Reiffeisenova posojilnica“.

(Okrajna posojilnica v Krškem) bo imela 3. marca ob 11. uri dopoludne v šolskem poslopuj svoj občni zbor, na katerem bodo poročali načelnik in nadzorniki ter se vršila volitev novega načelstva. Čistega dobička je imela hranilnica l. 1894. 541 gld. 55 kr.

(G. Višnikar,) ki kandiduje za državni zbor, je imel v nekaterih dolenjskih mestih volilne shode, na katerih se je pač lahko sam prepričal, da zanj se skoro nobeden ne ogreva. Nekateri ga bodo seveda volili, toda, kar je nezavisnih volilcev, njemu ne bodo oddali glasu. Tisto skromno zaupanje, katero so popreje imeli nekateri v njega, se je stajalo, ko je glasoval v deželnem zboru za onih 1000 gld., s katerimi naj bi se nemškutarstvu na Kranjskem zopet pomagalo na noge.

(V kranjskem deželnem zboru) so se pokazale kaj čudne reči. V dveh prav važnih zadevah, v katerih ubogi kmet potrebuje nujne in zdatne pomoči, združili so se slovenski liberalni poslanci z nemškimi zoper poslance katoliško-narodne stranke. Le-ti so hoteli izpremeniti lovski zakon tako, da bi kmetu ugajal, ki naj bi imel več pravice do divjačine, katera mu po vrteh in sadovnjakih dela mnogo škode. A zveza slovenskih liberalcev z nemškimi je to preprečila in stvar tako zabrnila, da bo novi lovski zakon kmetu prav za prav še v večjo škodo, nego doslej! To so res lepi zastopniki in prijatelji kmetskega stanu?! — Enako so se zvezali isti poslanci zoper „Slovenca“, ki je priporočal, naj se notarijat podržavi. Celo kazenski zakon so priklicali na pomoč. Kaj je notarijat, vsak kmet dobro vé. Kdor izpodbija isti predlog „Slovenčev“, katerega je že stavil poslanec Peitler v državnem zboru, ta ni prijatelj kmeta, ta dela zoper blagor kmetskega stanu! To je istina, katere ves huronski krik ne ovrže, naj pride s katere koli strani! Zato, kmetje, preudarite dobro, kake može pošiljate v zbornice, da ne bote sami sebe z volitvijo po obrazu bili!

(Iz deželnega zboru). Poslanec Langer je predlagal, naj se preloži okrajna cesta, ki pelje iz Žužemberga v Trebnje. Sedaj sta dve progí v načrtu. Isti poslanec je poročal o preložitvi ceste s Krke v Zatičino. Poslanec Žitnik je priporočal, da se z novo cesto od Smuka skozi Hinje do Zvirč Suha Krajina tesneje zveže z železnico pri Dobropoljah. — Poslanec Povše je govoril o varstvu mlinarske obrti na Kranjskem. Mlinarstvo peša, ker se uvaža toliko tuje moke in tuje balkanskega žita. Domači mlinarji pa nimajo sredstev, da bi svoje mlinske stroje priredili po novejših iznajdbah. Treba je preprečiti uvažanja tuje moke. — Poslanec Klun je bičal potratnost pri novi deželni bolnišnici, ki bo po nepotrebnem požrla ogromne svote, ko bi se vendar vsa stvar po drugi poti ceneje in bolje dala uravnati. — Poslanec Žitnik se je potegoval za pašniške pravice gorenjskih kmetov, katerim hočejo kapitalisti te prestare pravice vzeti. — Sklenila se je doklada na pivo na deželi po 1 gld. na hektoliter, v Ljubljani pa po 80 kr.

(Gorelo) je 6. t. m. v Loki tik Črnomlja. Gospodarjema Kolbeznu in Štrku sta pogorela skednja, jednemu tudi kašča polna žita, drugemu pa vozovi, ker dotičnik je kolar. Prvi je bil zavarovan za malo svoto. Gorelo je po noči ob 3. uri. Ogenj



# Računski zaključek

## mestne hranilnice v Novem mestu

### za prvo upravno dōbo

od dné 1. maja do dné 31. decembra 1894. leta.

---

Mestna hranilnica v Novem mestu obrestuje vloge po 4% od prvega prihodnjega mesca, posojuje pa proti 5% obrestovanju in povraçilu dolga v letnih odplaçilih (anuitetah).

„Mestna hranilnica“ eskomptuje tudi v Novem mestu plaçilne, s tremi varnim spoznanimi podpisi preskrbljene menjice in daje posojila proti zastavi vrednostnih papirjev.

„Mestna hranilnica“ daje posojila obçinam, potem posojilnicam in posojilnim društvom, ki so po načelu vzajemnosti in solidarne zaveze ali poroštva vseh udov vstanovljena, in pri katerih velja nerazdeljiva zaveza ali poroštvo udov tudi proti tretjim osebam.

Uradni dnevi so vsak torek in petek od 10.—12. ure.

Po pošti poslane vloge in plaçila se vsak dan sprejmejo.

---

## Poroçilo.

Pred blizo štiridesetimi leti je novomeški obçinski svét se bavil prviç z ustanovitvijo mestne hranilnice v Novem mestu; predložil je deželni vladi pravila v potrjenje — katera pa je z odlokom z dné 30. avgusta 1858 št. 16405 — ista v popolnilo oziroma v popravek vrnila. S tem je tudi prvo snovanje hranilnice zaspalo.

Drugiç snovala se je „Dolenjska hranilnica“ okoli l. 1870. po konsorciju tukaj, a pogubonosno l. 1873. je tudi to početje pokopalo. V času od l. 1880. do 1890. je obçinski odbor večkrat pretresaval prašanje ustanovitve hranilnice, vendar brez vspeha.

Stoprav dné 30. decembra 1892. l. je obçinski zastop novomeški sklenil soglasno, vstanoviti mestno hranilnico v Novem mestu, pod splošnim poroštvom mestne obçine in votiral je svoto 10.000 gld. kot posebno poroštvo za vloge in njihovo, po pravilih določeno obrestovanje ter volil gg.: Perko, Pauser, dr. Poznik, dr. Schegula in dr. Slane v odsek, ki naj izdela pravila in opravljeni red, ter ista predloži obçinskemu odboru v odobrenje. Źupanstvo pa je dobilo nalog, izposlovati pri visokem deželnem



odboru potrjenje občinskih sklepov gledé splošnega in posebnega poroštva. Visoki deželni odbor je sklepe občinskega odbora z naredbo dné 26. januvarija 1893. l. št. 681 potrdil, in dotični odsek izgotovil je pravila ter občinskemu odboru v posvetovanje predložil.

Občinski odbor je v sejah 9. in 10. marca 1893. l. pravila odobril in županstvu naročil, da vse potrebno ukrene, da se brž ko mogoče zavod oživi.

Visoko c. kr. ministerstvo za notranje zadeve je z naredbo 4. novembra 1893. l. št. 18974 ustanovitev hranilnice na podlagi predloženih pravil principijelno dovolilo, ter visoko c. kr. deželno vlado kranjsko pooblastilo, dati konečno dovoljenje, katera je tudi po spolnitvi zahtevanih popravkov pravil in položenju varščine **10.000 gld.** v državnih papirjih z naredbo 27. februvarija 1894. l. št. 2912 otvoritev zavoda dovolila, in gospoda c. kr. okrajnega glavarja Otona viteza Vestenecka imenovala cesarskim komisarjem.

Dné **1. maja 1894. l.** je po županu Franu Perko v navzočnosti g. cesarskega komisarja, članov ravnateljstva in upravnega odbora s primernimi nagovori in „Slava“-klici na Njegovo Veličanstvo, kot zaščitnika vseh dobrodelnih zavodov, se **hranilnica slovesno otvorila**, ter takoj pričela svoje poslovanje.

Danes po osemmesečnem poslovanju podajamo prvi računski zaključek, iz katerega je sledeči promet razviden:

Vložilo je	335 strank	. . . . .	74243 gld.	35½ kr.
Vzdignilo je	19 „	. . . . .	7220 „	93½ „
Ostalo je vloženih	. . . . .	. . . . .	67022 gld.	38 kr.
K temu pripisale so se kapitalizovane obresti z	. . . . .	. . . . .	802 „	69 „
Tako da je 31. decembra skupno stanje vlog	. . . . .	. . . . .	67825 gld.	07 kr.

Prošenj za posojilo se je vložilo obilo v tej dôbi. Večina prošenj se je ugodno rešila in le nekatere so se radi nedostatne varnosti deloma ali popolnoma odklonile.

Le na ta način je bilo mogoče kljub temu, da je bilo radi vknjižb odstraniti večkrat mnogo ovir — v poslovni dôbi izposoditi na hipoteke 41980 gld.

Ker je občina po pravilih stroške prve uravnave zavoda proti svoječasemu povračilu iz lastnega poravnala, je letos čistega dobička 225 gld. 27 kr.

Gledé hipotečnih posojil omenjamo, da smo uvedli vračila v anuitetah (letnih odplačilih), kakor imajo vse novejšje hranilnice, ker ta način je najugodnejši za dolžnika, da se znebi dolga.

Na podlagi 6% celoletne ali 3% poluletnje anuitete povrne se izposojena glav- nica v 36 letih. Pa tudi z višjo anuiteto za krajšo dobo dadó se posojila; te ugodnosti vendar dozdej ni nihče porabil, in so toraj vsa posojila izdana na 36letno dôbo.

Iz tega prvega računskega zaključka se razvidi, da je bila ustanovitev zavoda dejanska potreba, da je isti poklican blagonosno delovati v korist lepe naše Dolenjske.

Naloga poklicanih faktorjev mora biti, da skrbé, da se zavod razvija, svoj delokrog širi, in postane izvir blagostanja Novega mesta — Dolenjske.

V to pomozi Bog!

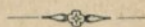
Novo mesto, 30. januvarija 1895.

Ravnateljstvo.



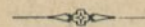
### Cesarski komisar:

Gospod **Oto** vitez **Vesteneck**, c. kr. okrajni glavár.



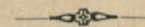
### Upravni odbor:

Predsednik :	Gospod	<b>Adolf Pauser</b> , trgovec in posestnik.
Podpredsednik :	„	<b>Dr. Karol Gestrin</b> , c. kr. sodni svètnik.
Odborniki :	„	<b>Josip Bergmann</b> , lekarnar in posestnik.
	„	<b>Maks Brunner</b> , posestnik.
	„	<b>Ignacij Fajdiga</b> , c. kr. profesor.
	„	<b>Ivan Krajec</b> , tiskar in posestnik.
	„	<b>Fran Perko</b> , župan, trgovec in posestnik.
	„	<b>Dr. Albin Poznik</b> , c. kr. notar in posestnik.
	„	<b>Dr. Jakob Schegula</b> , odvetnik in posestnik.
	„	<b>Franjo Seidl</b> , trgovec in posestnik.
preč. gospod	<b>Peter Urh</b> , prošt in župnik.	
„	<b>Anton Vertačič</b> , posestnik.	



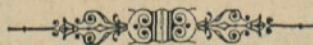
### Ravnateljstvo:

Predsednik :	Gospod	<b>Adolf Pauser</b> .
Podpredsednik :	„	<b>Dr. Jakob Schegula</b> .
Pisarniški ravnatelj :	„	<b>Fran Perko</b> .
Ravnatelji :	„	<b>Maks Bruner</b> .
	„	<b>Ignacij Fajdiga</b> .
	„	<b>Ivan Krajec</b> .
	„	<b>Otmar Skale</b> .



### Pravni konsulent:

Gospod **dr. Jakob Schegula**, odvetnik.





## Prejemki

## Denarni

<b>Račun vlog:</b>			
Vloge . . . . .	74.243	35½	
„ <b>hipotečnih posojil:</b>			
Plačila dolžnikov . . . . .	310	21	
„ <b>hipotečnih obresti:</b>			
Plačane obresti . . . . .	1.047	27	
„ <b>založnih obresti:</b>			
Plačane obresti . . . . .	9	—	
„ <b>menjic:</b>			
Plačila dolžnikov . . . . .	400	—	
„ <b>menjičnih obresti:</b>			
Plačane obresti . . . . .	48	—	
„ <b>tekoči.</b>			
Plačila dolžnikov . . . . .	18.683	33	
„ <b>tekočih obresti:</b>			
Prejete obresti . . . . .	102	30	
„ <b>uradnih troškov:</b>			
Povrnjeni uradni troški . . . . .	38	05	
„ <b>davkov in pristojbin:</b>			
Založene pristojbine . . . . .	100	50	
	94.982	01½	

## Aktiva

## Bilanca

<b>Račun hipotečnih posojil:</b>				
Posojila . . . . .	41.980	—		
Vplačila dolžnikov . . . . .	310	21	41.669	79
„ <b>hipotečnih obresti:</b>				
Zaostale obresti . . . . .			49	92
„ <b>zalog:</b>				
Zaloge . . . . .			320	—
„ <b>menjic:</b>				
Posojila na menjice . . . . .	2.100	—		
Plačila dolžnikov . . . . .	400	—	1.700	—
„ <b>tekoči:</b>				
Naloženo . . . . .	38.063	15		
Plačila dolžnikov . . . . .	18.683	33		
	19.379	82		
Pripisane obresti . . . . .	278	74	19.658	56
„ <b>zamudnih obresti:</b>				
Zaostale zamudne obresti . . . . .			1	72
„ <b>inventarja:</b>				
Inventar. . . . .			200	—
„ <b>blagajnice:</b>				
Saldo . . . . .			4.905	67
			68.505	66



## promet.

## Izdatki

Račun vlog:			
	Vrnjene vloge . . . . .	7.220	97 $\frac{1}{2}$
”	<b>vložnih obresti:</b>		
	Plačane . . . . .	11	39
”	<b>hipotečnih posojil:</b>		
	Izplačana posojila . . . . .	41.980	—
”	<b>zalog:</b>		
	Izplačane zaloge . . . . .	320	—
”	<b>menjic:</b>		
	Posojila na menjice . . . . .	2.100	—
”	<b>tekoči:</b>		
	Naloženo pri raznih denarnih zavodih . . . . .	38.063	15
”	<b>uradnih troškov:</b>		
	Uradni troški . . . . .	129	08
”	<b>davkov in pristojbin:</b>		
	Plačane pristojbine . . . . .	51	75
”	<b>inventarja:</b>		
	Izdatki za inventar . . . . .	200	—
”	<b>blagajnice:</b>		
	Saldo . . . . .	4.905	67
		<b>94.982</b>	<b>01<math>\frac{1}{2}</math></b>
<b>Denarni promet:</b>			
	Prejemki . . . . .	94.982	01 $\frac{1}{2}$
	Izdatki . . . . .	90.076	34 $\frac{1}{2}$
		<b>185.058</b>	<b>36</b>

za 31. decembra 1894.

## Passiva

Račun vlog:					
	Vloge . . . . .	74.243	35 $\frac{1}{2}$		
	Izplačila . . . . .	7.220	97 $\frac{1}{2}$		
		<b>67.022</b>	<b>38</b>		
	Kapitalu pripisane obresti				
	Za I. semester . . . . .	39·07			
	” II. ” . . . . .	763·62	802	69	67.825 07
”	<b>hipotečnih obresti:</b>				
	Predplačila . . . . .			374	46
”	<b>založnih obresti:</b>				
	Predplačila . . . . .			2	84
”	<b>menjičnih obresti:</b>				
	Predplačila . . . . .			29	27
”	<b>davkov in pristojbin:</b>				
	Založene pristojbine . . . . .	100	50		
	Plačane pristojbine . . . . .	51	75	48	75
”	<b>izgube in dobička:</b>				
	Čisti dobiček . . . . .			225	27
				<b>68.505</b>	<b>66</b>







## in dobička

Credit

<b>Račun hipotečnih obresti:</b>					
	Prejete obresti . . . . .	1.047	27		
	Zaostale obresti . . . . .	49	92		
		1.097	19		
	Predplačane obresti . . . . .	374	46	722	73
”	<b>zamudnih obresti:</b>				
	Zaostale zamudne obresti . . . . .			1	72
”	<b>založnih obresti:</b>				
	Prejete založne obresti . . . . .	9	—		
	Predplačane založne obresti . . . . .	2	84	6	16
”	<b>menjičnih obresti:</b>				
	Prejete menjične obresti . . . . .	48	—		
	Predplačane menjične obresti . . . . .	29	27	18	73
”	<b>tekočih obresti:</b>				
	Prejete tekoče obresti . . . . .	102	30		
	Pripisane tekoče obresti . . . . .	278	74	381	04
				1.130	38

15. januarja 1895.

Dr. J. Schegula s. r.

Janez Krajec s. r.

in v redu ter v soglasju s knjigami našli.

dné 30. januarija 1895.

Otmar Skale s. r.



## Izkaz

koliko je vsaka posamična knjižica vredna koncem leta 1894 z obrestmi vred.

Vložne knji- žice štev.	Vloga z obrestmi vred		Vložne knji- žice štev.	Vloga z obrestmi vred		Vložne knji- žice štev.	Vloga z obrestmi vred		Vložne knji- žice štev.	Vloga z obrestmi vred		Vložne knji- žice štev.	Vloga z obrestmi vred		Vložne knji- žice štev.	Vloga z obrestmi vred	
	gld.	kr.		gld.	kr.		gld.	kr.		gld.	kr.		gld.	kr.		gld.	kr.
1	709	31	57	1023	39	116	201	99	171	50	66	231	50	33	284	99	73
2	40	93	8	720	14	7	63	03	2	30	24	2	624	13	5	50	16
3	235	32	9	255	83	8	42	69	3	30	24	3	189	91	6	10	03
4	107	37	60	102	33	9	1170	76	4	30	24	4	251	66	7	10	03
5	102	33	1	204	66	120	102	33	5	151	50	5	100	66	8	13	48-5
6	511	68	2	183	06	1	312	98	6	51	51	7	3	14	9	20	06
7	378	65	3	142	62	2	305	—	7	20	20	8	201	33	290	50	16
8	102	33	4	8	91	3	3	23	8	7	04	9	121	26	1	220	73
9	326	79	6	9	80	4	50	56	9	141	40	240	17	44	2	23	83-5
10	10	21	7	275	40	5	203	33	180	8	14	1	115	33	3	22	78-5
1	16	36	8	102	—	7	2	47-5	1	8	14	2	1711	99	4	506	66
2	20	46	71	212	46	8	161	76	3	38	35	3	85	33	5	35	82
3	20	46	2	40	90	9	233	83	4	606	—	4	604	—	6	33	39
4	20	46	3	61	20	130	101	15	5	101	—	5	100	66	7	100	—
5	10	23	4	2	16	1	309	66	6	118	42	6	407	70	8	20	—
6	9	58	5	102	—	2	20	38	7	3	03	7	50	33	9	51	—
7	1	02	6	275	89	3	876	33	8	60	60	8	30	20	300	112	64
8	2	04	7	202	57	4	57	95	190	30	30	9	90	50	1	10	16
20	2	04	8	359	06	5	508	33	1	25	26	250	58	19	2	10	16
2	5	11	9	101	09	6	213	50	2	1835	50-5	1	105	77	3	10	16
3	2	04	80	373	32	7	106	75	3	252	50	2	4	44	4	10	16
4	2	04	1	28	15	8	108	78	4	101	—	3	392	60	5	50	—
5	55	59	2	206	78	9	405	33	5	60	60	4	151	—	6	200	—
6	1023	39	3	214	20	140	11	22	6	101	—	5	100	66	7	80	—
7	409	35	4	305	40	1	213	53	8	5	05	6	251	66	8	450	—
8	409	35	5	51	—	2	240	26	9	10	10	7	100	33	9	100	—
9	420	21	6	51	—	3	611	43-5	200	57	22-5	8	40	06	310	35	—
30	56	28	7	51	—	4	18	18	1	57	22-5	9	301	—	1	160	—
2	101	25	8	3	93	5	1013	33	2	20	20	260	501	66	2	85	54
3	289	85	9	558	66	6	18	18	3	6	80	1	70	16	3	11	55
4	102	33	90	10	20	7	305	33	4	42	28	2	70	06	4	500	—
5	252	99	1	204	—	8	60	80	5	65	65	3	100	33	5	199	50
6	40	93	2	57	64	150	105	38	6	103	02	4	160	53	6	199	50
7	5	11	3	40	80	1	304	—	7	263	81	5	200	66	7	100	—
8	266	06	4	574	26	2	20	26	8	5	05	6	194	16	8	200	—
9	902	94	5	102	—	3	105	38	9	3	86	7	30	83	9	20	—
40	391	55	6	480	08	4	105	38	210	273	75	8	13	04	320	9	71
1	1216	34	7	448	92	5	105	38	2	250	71	9	6	52	1	4	71
2	606	66	8	209	33	6	131	25	3	35	23	270	115	80	2	31	94
3	506	21	100	24	66	7	711	33	4	110	63	1	100	33	3	49	75
4	244	48	1	1520	49	8	22	20	7	70	47	2	6	02	4	49	75
5	275	34	2	305	—	9	1014	32	8	35	15	3	100	26	5	500	—
6	51	16	3	101	66	160	4	69-5	9	60	40	4	602	—	6	39	80
7	51	16	4	757	50	1	81	26	220	201	33	5	602	—	7	9	95
8	108	18	5	101	66	2	506	66	1	2	51	6	80	26	8	512	50
9	122	18	6	457	48	3	9	65-5	2	100	02	7	3	55	9	70	—
50	127	54	9	153	67	4	2336	36	3	60	40	8	2203	33	330	39	47
1	54	01	110	153	67	5	435	73	4	20	13	9	50	16	1	11	83
2	51	13	1	153	67	6	2	42	6	34	95	280	454	51	2	4	—
3	101	83	2	153	67	7	50	55	7	34	95	1	100	33	3	1000	—
4	67	12	3	1016	66	8	506	—	8	2	—	2	3	43	4	1225	—
5	454	82	4	1016	66	9	101	16	9	604	—	3	99	73	5	1000	—
6	99	26	5	305	—	170	50	66	230	75	50						

Skupaj 335 knjižic v vrednosti 67825 gld. 07 kr.



se ni razširil, ker je debelo snega in vetra ni bilo. Kdo je zažgal ni znano.

(Sv. Duh pri Raki). Naše okrajne ceste so silno zapuščene posebno letos, ko imamo toliko snega. Cesta iz Krškega k Sv. Duhu je vsa zamejena, zato promet ustavljen. Ni ga človeka, ki bi sneg razoral ali premetal. Veje dreves ob cesti visijo od snežene teže potlačene čez cesto tako, da celo pešci ne morejo naprej razven z največjim naporom. Naj vendar cestni odbor, v čegar področje ta cesta spada, stori svojo dolžnost in na kakoršenkoli način cesto promet zopet odpre!

(„Zora“) se imenuje nov list, katerega so začeli izdajati katoliški slovenski vseučiliščniki na Dunaju. Naznanili smo ga že zadnjič. Izhajal bo štirikrat na leto. Prvi zvezek, ki leži pred nami, priča o zdravem, treznem, odločno katoliško-narodnem duhu „Daničarjev“, ki list izdajajo. Bog jih utrdi v teh edinopravih načelih ter pomnoži njih krog! „Zori“ pa, katero iskreno priporočimo, želimo kar največ čitateljev. Bog!

### Razne vesti.

\* (Bogat berač.) V Marzelju na Francoskem je policija zaprla nekega berača, pri katerem je našla 400.000 frankov in pa prošnjo na papeža, naj mu podeli kakovo miloščino.

\* (Ladija bodočnosti.) Francozki inženier Bazin hoče oživotvoriti čudno svojo idejo. Izumil je namreč ladijo, ki je povsem različna od dosedanjih. Njegova ladija je plošnata in plava na velikanskih valjcih, hi ob enem gonijo ladijo naprej. Bazin je izdelal pet metrov dolg model ter ga poskušal na nekem jezeru blizu Pariza s prav dobrim uspehom. Zdaj hoče izdelati 25 metrov dolgo in 12 metrov široko ladijo, katere valjci bodo imeli po 8 metrov v presegu. Pozneje pa hoče zgraditi velik 130 metrov dolg parobrod.

### Smehnice.

(Hiter odgovor.) Major (vojaku): Znete-li plavati? — Znam, gospod major. — Kje ste se naučili? — V vodi, gospod major.

(Jako modro.) Oče, majhnega picka meni pustite, je prosil sinko v bližnji vasi. Le imej ga! — Sosedov velik picke ga kljuje. Fante vzame nož, pa mu vrat odreže. Sosednja prihiti: Ti si ga umoril, ti poredež. Jaz vže ne, mati, jaz vže ne, taji fante. — Pokaži nož! — Čemu, vsaj sem ga prej obrisal!

### V Novo Mesto vračujoča se pisma:

V mesecu januariju: Zevnik, Ohio — Anton Turk, Amerika — Lapajne, Škofja Loka (10 kr.) — Smiljanič, Divača — Košiček, Zagreb — Kovač, Zagreb — Rems, New York — Klemenčič, Fiume — Petrovič, Laibach — Fischer, Wien — Kert, Sarajevo — Klemenčič Amerika (20 kr.) — Cimerman Cleveland (rec.) — Šober, Seisenberg — Ježak, Amerika — Kovačič, Skat — Becich, Pueblo — Klein, Stein — Kentoci, Zagreb — Mirtič, Seisenberg — Konda, Amerika (20 kr.) Kostrevec, Amerika — Birch, Amerika — Sustaršič, Amerika.

### Listnica uredništva.

G. A. na R. Oprostite, da dopisa ne priobčimo! Dovtipe vendar-le ni vredno zavračati, zlasti ker dotični g. dopisnik družva, kateremu ste načelnik, ni hotel žaliti.

### Loterijske številke.

Trst	1. februarja	9	47	60	43	2
Gradec	9. „	87	58	29	45	54

### Častiti volilci

v Novem Mestu, Krškem, Kostanjevici, Metliki, Črnomlju, Kočevji, Ribnici in Višnji Gori!

Pretekla sta že skoraj dva meseca, odkar mi je došel z Dolenjskega glas, da bi se pri bližnji državnozbornski volitvi utegnili zediniti ob moji skromni osebi dolenjski spoštovani volilci.

Do danes na strogo nepolitičnem stalu delujočega, me je nenavadno osupnil tak časten poziv sredi zimej Vas.

Nekaj časa na to se je v resnici odpovedal svojemu državnozbornemu mandatu Vaš dosedanji častiti poslanec, in kmalu potem je vis. deželna vlada razpisala volitev.

Mnogo sem mislil to znamovano dōbo: ali naj bi si upal še na politično ozemlje, ali ne.

Slednjič sem si odločil, da sprejemem državno poslanstvo, ako me Vi — častiti volilci — za to izberete.

Moje odločitve vzrok je pa to ponavljano zatrdilo in ta ponavljana želja, da bi se morda uprav ob tej volitvi zedinili Kranjski do sedaj nezedinjeni Slovenci.

Častiti volilci! moje dosedanje delovanje na nepolitičnem polju Vam je več ali manj znano.

Kot državni poslanec bi se pā v državnem zboru potegoval za verske potrebščine in zlasti za versko šolo; za naše narodne pravice in posebej za razširjeno uporabo slovenskega jezika v šoli in v uradu; za socialno reorganizacijo na krščanski podlagi. Trudil bi se po vsej moči za zboljšanje gospodarskih razmer poljedelskega, trgovskega, obrtniškega in delalskega stanu; za ugodneje stalo državnih uradnikov. Deloval bi torej kar najustrajneje za raznovrstne gmōtne in duševne potrebe našega meščana, tržana, poljedelca in uradnika. S posebnim ozirom na Vas bi bil za podaljšanje dolenjske železnične proge skozi Vaše pokrajine proti jugu. — Največja skrb bi mi bila za vse ono dobro vseh stanov, ki bi v resnici osrečiti moglo Vas in ves naš ljubljenski slovenski narod.

Sinu iz prostega ljudstva mi je bila vseskozi prilika spoznavati skrbi in potrebe slovenskega poljedelca; v malem mestu na deželi in v stolnem našem mestu ves čas svojega stanovskega poslovanja bivajoč sem pa spoznal vse življenske potrebe našega tržana, meščana in uradnika.

Spoštovani volilci! Če se torej dan volitve, 25. februarija t. l. zedinite ob meni obe zadnja leta neljubo razdvojeni stranki slovenskega naroda — počastili ste s tako zedimbo sicer mene; a bolj ste oyeselili svoj narod, ki mu je domača needinost sedaj hirajoča bolezen, a mu postane končno smrt.

Na strogo krščanskem, strogo avstrijsko-dinastičnem ter strogo narodnem braniku stoječ, bi kot državni poslanec ostal to, česar sem si prizadeval do sedaj biti vselej in povsod: neupognjen značaj.

V Ljubljani, 9. februarija 1895.

Profesor Tomo Zupan.



## Poziv!

Ker sem se radi bolehavosti, ki se je zlasti zadnje dneve pokazala, odpovedal kandidaturi za poslanca dolenjskih mest, sem prejel od mnogih strani poziv, naj izrazim javno svoje mnenje, koga naj bi mesto mene volili moji volilci za državnega poslanca.

Take prošnje ne morem odbiti, pa tudi ne vsakemu posebej odgovarjati, zato izrečem po časniku, da v sedajnih razmerah ne poznam boljšega moža za to častno mesto, kakor je gospod gimnazijski profesor **Tomaž Zupan** v Ljubljani, predsednik za nas Slovence prevažnega društva sv. Cirila in Metoda. Zasluge, katere si je gospod pridobil v tem društvu, v društvu, ki ima za vzgojo naše slovenske mladine tako velik pomen, v društvu, pravim, v katerem bi se ne smel pogrešati nobeden zaveden Slovenec, marveč kot za drago svetinjo dati zadnji sold, ki se dá pogrešiti, nas silijo k hvaležnosti, pa nam dajo ob enem polno poročstvo, da volimo z g. profesorjem moža, vrednega našega zaupanja. Ne pozabimo tudi, da se je poganjal za pravice slovenskega jezika vsigdar v deželnem šolskem svetu, skazoval se pravega prijatelja naše mladine kot profesor in vodja knezoškofovega Alojzijevišča v Ljubljani dolgo vrsto let. Obče znano je dalje, da je gospod profesor izobražen mož, vrl in neupogljnjen značaj, vsled česar bode gotovo vselej in povsod vršil svojo dolžnost vestno, ne oziraje se na nobeno stran, na nobene lastne koristi.

Velečastiti dolenjski volilci, združimo se ter oddajmo svoje glasove složno za gosp. profesorja **Tomaža Zupana**, da nam morda, ako bi se glasovi cepili, ne pride z volišča izvoljenec, kateri nam ne bi bil po volji.

V Novem mestu, 8. februarja 1895.

**Andrej Vojska.**

doktor prava, sodni nadsvetnik v p.

### Darovi za dijaško kuhinjo v Novem Mestu:

G. Marija Mervec 1 gld.; g. J. Nagode, adm. 5 gld.; g. Fr. Jarc, župn. 5 gld.; Frange esurienti panem 10 gld.; g. Jos. Kos, župn. 3 gld.; g. Iv. Škerlj 2 gld. gospa Ogorentz 2 gld.; g. Grossman za jan. in febr. 1 gld.; Neimenovan 50 kr.; g. Verčič Jos. 50 kr.; Može Jan., pek 4 gld.; A. Pipan, župn. 3 gld.; Kranjska hranilnica 50 gld.

Dobrotniki iz Novega mesta in Kandije za mesec februar:

G. dr. Fr. Detela 2 gld. 50 kr.; gospa M. Suhač 1 gld.; g. prof. Fon 1 gld.; g. dr. Pamer 50 kr.; gospa Mat. Chiarutini 50 kr.; g. dr. J. Vaupotič 1 gld.; g. Jakše 50 kr.; gospa A. Frankovič 1 gld.; gospa M. Golia 2 gld.; gospodič. Fani Pollack 50 kr.; gospa Poljanec 1 gld.; gospa Petelin 1 gld.; gospa Bergmann 1 gld.; gospa Poznik 2 gld.; gospa Tuček 1 gld.; gospod Schmidt, kavarnar 50 kr.; g. Fr. Kastelic jun. 1 gld.; gospodič. Krajec 1 gld.; g. Mart. Mohar 1 gld.; g. I. Loger 2 gld.; gospa Gestrin 1 gld. 25 kr.; Neimenovana 2 gld.; gospa Marija Pauser 1 gld.; g. J. Benkovič 50 kr.; g. kan. mons. Jeriha 1 gld.; g. kan. Fr. Povše 1 gld.; g. Windischer 30 kr.; g. J. Zure 50 kr.; g. F. Pintar za štiri mesece 1 gld. 60 kr.; g. Jarc A. 1 gld.; g. R. Dolénc 50 kr.\*

\*) Odslej dalje bom ob mesečnih računih naznanjeval samo splošno svoto od vseh mesečnih dobrotnikov, ker so sploh vedno eni in isti; le ako blagovoli pristopiti kakov nov dobrotnik, se bode posebej zaznamoval.

Darovali so dalje: Podružnica kmetijska na Čatežu pri Trebnjem 13 mernikov krompirja, 8 mernikov pšenice, 4 mernike ajde, 3 mernike fižola. (Lepo prosim, naj mi slavna podružnica ne bode nevoljna, ker zadnjič „Dol. Novice“ niso objavile teh plemenitih darov; jaz sem z zahvalo vred poslal tiskarni, pa se je nekam zgubilo). Terezija Marolt s Trške gore pri Krškem fižola, ohrovtu in jabolk; g. Gustin iz Novega mesta 10 kil riža in 40 kil graha.

Bog povrni blagim dobrotnikom!

Dr. Jos. Marinko.

## ZAHVALA.

Za milo sočutje in mnogobrojno udeležitev pri pogrebu mojega iskrenoljubljenega sina

### Huberta Reiniger-ja,

učenca II. gimn. razreda,

izrekam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, sosebno pa g. gimn. ravnatelju, in p. t. gg. profesorjem, vsim spoštovanim dijakom, osobito prvo- in drugošolcem za podarjena krasna venca in vsim drugim udeležiteljem pogreba najtoplejšo zahvalo.

Toplice, dné 4. februarja 1895.

(42)

Anton Reiniger.

## Razglas.

Okrajna bolnišna blagajna v Novem mestu daje, vsled sklepa pri redni seji z dné 12. februarja 1895, s tem vsem gospodom delodajalcem in delavcem članom na znanje, da se bode vršil blagajniški

## občni zbor

v nedeljo dné 3. marca 1895 ob 10. uri dopeldne v mestni dvorani (na rotovžu) v Novem mestu

s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelnika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Volitev načelnštva, nadzorništva in razsodišča.

Okrajna bolnišna blagajna v Novem mestu,

dné 13. februarja 1895.

**S. Sladovič pl. Sladoevič,**

(37—1)

načelnik.

## Prašičke,

najboljšega jorkširskega plemena, odlikovanega na zadnji prašičji razstavi v Novem mestu

ima na prodaj

(41—1)

deželna kmetijska šola na Grmu.

## Hiša na prodaj!

V Podhosti, občina in fara Toplice, je lepa hiša ob cesti, v dobrem stanu, z enim oralom vrta pri hiši. radi izseljevanja posestnika v Ameriko pod dobrimi pogoji na prodaj. — Več se izyé pri g. Reiniger-ju v Toplicah pri Novem mestu.

(31—1)

## Kočijaš

z dobrimi spričevali, zanesljiv, trezen, dober voznik, čedne postave in ne premlad, se takoj sprejme v grajščino Pleterje pri Št. Jerneji v službo. Dotični prositelj se mora osebno predstaviti.

(32)

## Prodajalnica

z vso opravo, ležeča v sredi velike vasi blizo farne cerkve, pripravna za vsako kupčijo, daje pod jako ugodnimi pogoji takoj v najem Katarina Rajer v Vel. Brusnicah



## Zahvala.

Slavna kmetijska podružnica na Čatežu pri Trebnjem je poslala začetkom meseca januarja 13 mernikov krompirja, 8 mernikov pšenice, 4 mernike ajde in 3 mernike fižola. Podpisani izreka s tem za velikodušni dar slavni podružnici najtoplejšo zahvalo.

V Novem mestu, 1. febr. 1895.

Dr. Jos. Marinko.

## Prošnja.

Podpisana „kmetijska podružnica v Št. Jerneju“ prosi gostilničarje in druge, kateri se pečajo s prodajo ali s pretakanjem kisle vode ali piva v steklenicah itd., naj blagovolijo zamaške od steklenic shranjevati, in jih potem najkasneje do 31. aprila podružničnemu blagajniku, g. Franc Novoselcu v Št. Jernej nefrankovano doposlati. — Zamaški rabili se bodo pri požlahtnjevanju trt, in se bodo mej člane podružnice in mej ubožneje vinogradnike razdelili.

Naj tedaj blagi dobrotniki si ta mali trud prizadenejo, ker mnogo bodo koristili. Tudi majhne množine se hvaležno sprejmó.

Velespoštovanjem

(11—4)

Odbor kmetijske podružnice v Št. Jerneji.

Na V., dné 1. januarja 1895.

Spoštovani gospod!

Obupaval sem že, kako bodem preživil sebe in četvero svojih otročičev, ker ni bilo od nikoder zaslužka. Tu mi je previdnost božja poslala Vas, da ste mi naklonili dela, pri katerem sem zaslužil toliko, da sem v minolem letu sebe in svoje ne le pošteno preživil, temveč, da sem si celó nekaj desetakov prihranil za boljše čase. Dolžnost me veže, da se Vam za to o novem letu prav pristréno zahvalim ter Vam voščim obilo sreče z nebes.

Z najodličnejšim spoštovanjem udani

(38—1)

P. K.

Kdor hoče prevzeti delo, o katerem govori pisec gorenjega pisma, znati mora dobro pisati slovensko. — Vprašanja in ponudbe pošiljajo naj se pod naslovom: I. F. T. poste restante v Ljubljani.

V Gradacu pri Metliki je v lepem kraju na treh cestah v Semič, Črnomelj in Metliki

## kovačnica na dva ognja

z vsem orodjem v najem za oddati. Natančneje se izvé pri posestnici Marjeti Pirnat v Gradacu. (36—1)

## Na prodaj je hiša v Kandiji,

čisto novo zidana, na glavni cesti, za obrt primerna, 5 minut od mesta. Nahaja se obokana klet, hlev, dve sobi, kuhinja, jedilna shramba, z drugimi potrebnimi prostori se takoj proda. — Cena se izvé pri lastniku št. 58. v Kandiji. (35—1)

## Ameriških trt (33—1)

in sicer 30.000 reznikov najboljše vrste riparije, 30.000 enoletnih ukoreninjenih trt riparije, 4000 na ameriške korenine zeleno pocepljenih domačih dobro dozorelih in škropljenih trt ima na prodaj Martin Colarič, posestnik na Slinovcah pošta Kostanjevica. Dolnjsko.



**ALOJZIJ RAJEC,**  
urur v Novem Mestu na Velikem trgu

priporoča slavnemu občinstvu ter posebno preč. duhovščini svojo bogato zalogo najraznovrstnejih zlatih, srebrnih in nikelnatih žepnih ur, stenskih ur z nihalom (Pendeluhren) in ur budilnic (Weckeruhren), verižic in drugih v to stroko spadajočih stvari.

**Cenik žepnih uram:**

Najfinejše nikelnate ure s ključem od gl.	3.20 do	5.—
remontoir-ure nikelnate	4.50	5.50
sreberne ure s ključem	3.50	8.50
sreberne remontoir-ure	6.25	9.50
iste z dvojnimi oklepom	8.20	14.50
zlate ure za dame	13.—	25.—
zlate ure za gospode	20.—	90.—
Amerikanske budilke po gl.	2.20,	fine garantirane po gl. 2.80.

Popravila izvršujem vestno, točno in po prav nizki ceni ter z garancijo. — Stare žepne in stenske ure se lahko zamenjajo za nove proti primernemu doplačilu. Poštna naročila se točno izvršujejo.

## Išče se učenec,

15 do 16 let star, in kateri ima veselje do kovaške obrti. — Ponudbe sprejema (19—3)

Fran Petrič, kovač, Muhaber, pošta Novo Mesto.

## Oves „Willkomm“

Ta izvrstna vrsta težkega ovsa obrodi v vsaki zemlji prav dobro in se je pokazala kot najzgodnejša in najrodovitejša; ima visoko in prav dobro krmilno slamo in ne poleže. Ker se mora ta oves jako redko posejati, zadostuje 50 kg za en joh. Razpošilja se z vrečičo vred 25 kg za 5 gl., 50 kg za 9 gl. 50 kr., 100 kg 18 gl. Vrečice, ki imajo 5 kg pošiljajo se poštine prosto na vsako poštno postajo za 1 gl. 70 kr.

Oskrbništvo grajščine Goliče pri Konjicah na Štajerskem. (40—1)

## Steinfeldska pivovarna bratov Reininghaus, Gradec

zaloga piva v Ljubljani-Šiški

(39—1)

priporoča

uležano, marčno in eksportno pivo

v sodččkih in steklenicah

(pivo v steklenicah je pasterizovano.)



Kot nadomestilo za bobovo kavo se priporoča  
po zdravnikih ženskam, otrokom in bolnikom: Najokusnejša, edno zdrava in ob čem  
najcenejša primes k bobovi kavi je:

# KATHREINER.

**KNEIPPOVA SLADNA KAVA.**

Najčistejši prirodni plod  
v celih zrnih,  
ki se ne dajo ponarejati

Se dobi povsod:  $\frac{1}{2}$  Kile za 25 kr.

**CASTNI DIPLOM**  
**1891-1894**  
**8 ZLATIH KOLAJN**

Zdravje in moč  
Kathreiner  
Kof.

Pozor: zahtevajte in jemljite  
le izvršne zavoje s imenom  
„Kathreiner“.



Anton Štalcer, Reka (Fiume) priporoča p. n. g. trgovcem i posestnikom svojo

### trgovine z vinem:

laško, dalmatinsko in istersko (črno in belo), kakor tudi južno sadje: pomaranče, limone, smokve (fige), datelje, mandeljne, laško in dalmatinsko olje itd. Ima v zalogi vsakovrstne inozemne in domače proizvode. Cenike razposilja na zahtevanje zastoj.

P. n. gospodom trgovcem se priporoča kot komisijoner in špediter za robo, katero iz Reke potrebujejo. Sprejema in odpravlja naročila na vse strani točno in ceno.

(10-3)

## Dobra slivovka

po 50 gld. hektoliter, se dobi pri (7-4)  
Fran Prijatelju v Tržišči, pošta Mokronog.

### Josip Lorber-jeva

livarna za železo i kovine, in tovarna za stroje,  
v Žalec-u (Sachsenfeld) na Štajerskem,

vliya iz železa in kovin vsaktere zmesi, vse predmete za žage, mline in druge potrebe; napravlja cele transmisije po najnovejših sistemih itd. — Posebno pa priporoča svoje

### travniške brane,

katero do sedaj v praktični rabljivosti in nizki ceni (mala brana stane samo 26 gld., velika pa 32 gld.), še noben izdelek te vrste ni prekosal.

(185-10)

## Hiša na prodaj

je v Jesenicah ob Savi ravno tik Save, katera je sposobna za krčmo in trgovino z lesom, kojega se dovažata na plavih; hiša je zidana, z dvema obokanimi pivnicami spodaj, ter z opeko krita; poleg vrt za povrtnine itd. Cena 800 gld. — izplačilo po pogojih. Natančneje se izve pri lastniku

Jožefu Kalin-u

(23-2)

v Bregani, pošta Jesenice ob Savi.



## Posestvo



obsegajoče 30 oralov, in sicer 10 oralov vinogradov, 10 oralov njiv in travnikov in 10 oralov gozda s hišo in potrebnimi hišnimi poslopji (fundus instructus) se takoj proda ali pa tudi v najem odda.

Pismena vprašanja naj se pošljejo na pošto v Krško z znamko pod naslovom:

(13-3)

„Posestvo, 1895. Poste restante, Krško“.



Pod reelnim  
poroštvom za  
dobro blago



priporoča podpisani

zlate, sreberne in nikelnaste kakor tudi raznovrstne stenske ure, veliko izbero zlatih in srebernih dragocenosti, zlate in sreberne veržice in poročne prstane po najnižji ceni.

(26-2)

Gustav Forgáč,

zlatar v Novem mestu.

Popravila se izvršujejo dobro in cenó. Star zlat in srebern denar kupuje se po najvišji ceni.